

CESR A JEHO ÚLOHA V EVROPĚ¹

The role of the CESR in Europe

Marcela Žárová

Pro regulaci účetního výkaznictví v Evropě je charakteristická velká rozmanitost pravidel, která se navzájem liší. Proto, aby došlo v procesu vykazování účetních informací k pokroku směrem k jednotným a spolehlivým informacím, nebyla zvolena pravidla žádného ze států Evropy, ale standardy IFRS, které fungují nadnárodně a nejsou prvotně spjaty s konkrétním státem. Klíčovou otázkou se stal způsob implementování standardů do právního systému s kontinentálním typem právní kultury. K zabezpečení jednotné implementace IFRS do národních účetních systémů byl vytvořen tzv. schvalovací mechanismus IFRS a jeho základním úkolem bylo a je zajištění právního uznání IFRS v prostředí EU. Základní zásadou schvalovacího mechanismu IFRS je, že standardy platí pouze tehdy, když jsou konzistentní se zásadami směrnic, které platí pro členské státy EU a poskytují kvalitní informace. Pro zabezpečení konzistence zásad směrnic s IFRS vznikl jednak exekutivní orgán Evropské komise, jímž je *Výbor pro regulaci účetnictví* (ARC)², jednak *Poradní skupina pro účetní výkaznictví v Evropě* (EFRAG).³

Výbor ARC je sestaven z reprezentantů jednotlivých členských států EU a předsedá mu Komise. Výbor byl sestaven Komisí v souladu s požadavky obsaženými v článku 6 Nařízení o používání IAS (ES/1606/2002). Funkce výboru je regulační a spočívá v poskytnutí názoru na návrhy Komise ke schválení mezinárodních účetních standardů. Poradní skupina EFRAG vznikla z iniciativy zainteresovaných stran na účetním výkaznictví v Evropě – uživatelů, osob sestavujících účetní závěrku a účetní profese (podporované národními tvůrci standardů). Úkolem EFRAG je zajištění odborného posouzení standardů a interpretací vydávaných IASB k jejich aplikaci v Evropě.

Správné nastavení pravidel regulace účetnictví je jedna stránka procesu; jeho druhou stránkou je ověřování toho, jak jsou dodržována účetních pravidla a zásady. Za tímto účelem vznikl tzv. vynucovací mechanismus, a to založením nezávislé instituce **CESR - Výboru evropských regulátorů cenných papírů**. Výbor byl ustanoven Rozhodnutím Evropské komise 6.června 2001 (2001/527/ES).⁴ Jeho činnost je zaměřena na posilování spolupráce mezi národními regulátory cenných papírů (Komise pro cenné papíry) tak, aby byla zabezpečena konzistentní a ekvivalentní transpozice legislativy Evropské unie. CESR plní tuto úlohu tím, že vydává administrativní směrnice, interpretace, doporučení, společné standardy, provádí hloubkovou kontrolu a porovnává postupy regulace v různých zemích navzájem. Všemi těmito nástroji CESR působí na zlepšení konzistentnosti aplikace a vynucování dodržování legislativy nebo stanovených standardů. Výbor dále provádí odbornou expertízu legislativy k řízení oblasti cenných papírů.

Každý členský stát Evropské unie má ve Výboru jednoho člena. Členové jsou nominováni členskými státy a jsou představiteli veřejných orgánů činných v oblasti cenných papírů v jednotlivých zemích. Evropská komise rovněž nominuje svého zástupce.

¹ Tento článek byl zpracován jako jeden z výstupů výzkumného záměru "Rozvoj finanční a účetní teorie a její aplikace v praxi z interdisciplinárního hlediska" registrační číslo MSM, RP 6138439903.

² ARC - Accounting regulatory committee – Výbor pro regulaci účetnictví

³ EFRAG - European financial reporting advisory group - Poradní skupina pro účetní výkaznictví v Evropě

⁴ Rozhodnutí Komise (2001/527/ES) ze 6. června 2001 o založení Výboru pro evropské regulátory cenných papírů CESR, zveřejněno v Úředním věstníku dne 13.7.2001 OL 191/43

Úlohou CESR je:

- **zlepšiť koordináciu medzi regulátory cenných papírů:** vyvíjet efektivní operativní mechanismus ke zlepšení systému každodenního stálého dohlížení a vynuovení pravidel k zabezpečení fungování tzv. „Jednotného trhu pro finanční služby“;
- **jednat jako poradní skupina Evropské komise** - především při navrhování pravidel pro rámec směrnic v Evropské unii v oblasti cenných papírů;
- **pracovat na zabezpečení konzistentní a včasné implementace legislativy Společenství do legislativ členských států:** tato činnost je zabezpečována „Výborem pro dohled nad legislativou“ za předsednictví místopředsedy CESR a dvěma operativními skupinami.

CESR se od začátku své existence snaží stabilně plnit výše zmíněné úlohy. V dubnu letošního roku CESR dokonce přistoupil k dalšímu kroku, který by měl vést k prohloubení koordinace mezi regulátory cenných papírů: zveřejnil některé informace z databáze od národních regulátorů a orgánů, které dohlížejí na dodržování pravidel. Dohlížitelé nad dodržováním pravidel na národní úrovni v zemích EU a rovněž v EEA¹ se pravidelně účastní zasedání, která se konají na evropské úrovni (EECS)². Koordinační zasedání evropských dohlížitelů nad dodržováním pravidel je fórum, na kterém se národní regulátoři a dohlížitelé nad dodržováním pravidel pro vykazování účetních informací setkávají, aby se podělili o důvody, které vedou k podpoře rozhodnutí o vynuovení dodržování pravidel účetnictví. Otázkami, kterými se v současnosti zabývají, je především identifikace problémových oblastí, které buď nejsou řešeny účetními standardy nebo které jsou ovlivněny konfliktními interpretacemi a následně tak vyvolávají důvody ke změnám standardů a příslušných interpretací. EECS není orgán, který by prováděl rozhodování, ani nevyplývá ani neodmítá rozhodnutí, která dělají regulátoři a dohlížitelé na národní úrovni.

Databáze CESR obsahuje rozhodnutí, která dohlížitelé nad dodržováním pravidel dělají. Tito národní dohlížitelé monitorují a přezkušují účetní výkazy podniků a posuzují, zda jsou tyto účetní výkazy v souladu s IFRS a dalšími aplikovatelnými požadavky včetně relevantnosti národního práva. Zveřejnění některých informací z databáze od národních regulátorů a orgánů, které dohlížejí nad dodržováním pravidel, bude užitečné zejména pro investory. Ti mohou identifikovat, které účetní postupy a pravidla jsou považovány za spolehlivé, protože jsou v souladu s IFRS a jejich interpretacemi. Toto zveřejnění spolu s odůvodněním rozhodnutí přispěje k důsledné aplikaci IFRS v EU.

Rozhodnutí, která se týkají účetních záležitostí nebo přehlednutí požadavků v IFRS nebývají běžně předmětem zveřejnění, dokonce ani při jejich zásadním porušení, jež vede k sankcím. Zveřejněná rozhodnutí budou obecně obsahovat popis účetního řešení nebo zveřejnění problémové oblasti, rozhodnutí konkrétního národního regulátora nebo dohlázele nad dodržováním pravidel při vykazování účetních informací v EU a shrnutí s odůvodněním. Aby byla dodržena důvěrnost informací a právní záruky, ukázky nebudou běžně obsahovat jméno podniku nebo orgánů dohlížení ani jiné znaky, pomocí kterých by se dala identifikovat jurisdikce nebo podnik. CESR se rozhodl zveřejňovat některé informace ze své databáze do budoucna pravidelně.

Kromě rozhodnutí o pravidelném zveřejňování informací z databáze pokračuje CESR v letošním roce rovněž v kontinuálním dialogu s SEC³. Již v roce 2006 byl odsouhlasen společný pracovní plán mezi CESR a SEC, jehož cílem je identifikace klíčových problémových oblastí, kterými se budou organizace v pokračujících rozhovorech zabývat:

¹ EEA – European Economic Area – Evropský hospodářský prostor

² EECS – European Enforcer Co-Ordinator Session – koordinační zasedání evropských dohlížitelů nad dodržováním pravidel

³ SEC – Securities and Exchange Commission -Komise pro kontrolu cenných papírů a burz v USA

- zlepšení realizace společného pracovního plánu dohodnutého mezi CESR a SEC,
- úsilí o pozitivní vývoj týkající se účetních standardů, možné odstranění požadavku SEC na sesouhlasení pravidel IFRS a US GAAP (obdobné současným snahám CESR o dosažení ekvivalence s US GAAP),
- souhlas s rámcovými protokoly o důvěrné výměně informací týkajících se duálně registrovaných podniků na burzách cenných papírů,
- realizování úzké spolupráce mezi členy CESR a zaměstnanci SEC při aplikaci US GAAP v USA a obdobně při aplikaci IFRS v Evropské unii,
- vzájemné uznávání regulačních režimů cenných papírů.

Existence mechanismu, kterým je zabezpečeno používání IFRS, je přirozeným důsledkem snahy o regulaci účetních informací v Evropě, směřující k jednotným a spolehlivým informacím poskytovaným uživatelům. Vybudování mechanismu implementace IFRS by však bez následné kontroly dodržování těchto pravidel bylo neúplným řešením. Proto v Evropě funguje prostřednictvím CESR další, vynucovací mechanismus, jehož úkolem je dodržování pravidel zabezpečovat.

Abstrakt

Proces ověřování dodržování účetních pravidel a zásad v souladu s IFRS je zabezpečen tzv. vynucovacím mechanismem. Pro zabezpečení procesu vynucování pravidel na evropské úrovni vznikla nezávislá instituce CESR Výbor evropských regulátorů cenných papírů. CESR se rozhodl do budoucna pravidelně zveřejňovat informace o dodržování IFRS a zároveň pokračovat v uskutečňování společného pracovního plánu dohodnutého mezi CESR a SEC. Mezi priority tohoto plánu patří zejména odstranění nutnosti sesouhlasovat pravidla IFRS s pravidly US GAAP, což se požaduje při předkládání účetní závěrky sestavené podle IFRS na burzách cenných papírů v USA.

Klíčová slova: CESR, vynucovací mechanismus, IFRS, US GAAP, SEC

Summary

Enforcement of accounting regulation and principles in accordance with IFRS is realized by enforcement mechanism. CESR is an independent Committee of European Securities Regulators. CESR anticipates publishing further extracts from the database on a regular base concerning compliance with IFRS and realization of the joint work plan that was agreed between the two organizations in order to facilitate the CESR – SEC dialogue, possible elimination of by the SEC of reconciliation requirement on US stock exchanges.

Key words: CESR, enforcement mechanism, IFRS, US GAAP, SEC

JEL klasifikácia: M41

Použitá literatúra

- [1] ŽÁROVÁ, M.: Regulace evropského účetnictví. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2006. ISBN 80-245-1046-4
- [2] Press release of CESR. 07-274, April 2007
- [3] www.cesr.eu

Kontakt

Marcela Žárová, Doc. Ing., CSc., Katedra finančního účetnictví a auditingu, fakulta financí účetnictví, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, CZ 13067 Praha 3, Česká republika, tel.: +420 2 24095176, E-mail: zarova@vse.cz